

ЗВЕРНЕННЯ **Асоціації міст України**

до Президента України

до Верховної Ради України

до Кабінету Міністрів України

Ми, 324 міських, селищних, сільських голів, обговоривши стан місцевого самоврядування в Україні на XIII Українському муніципальному форумі, вчергове висловлюємо підтримку реформі місцевого самоврядування і територіальної організації влади та звертаємося до вищих органів державної влади щодо якнайшвидшого вирішення таких питань:

Щодо забезпечення реалізації завдань децентралізаційної реформи:

1. Прискорити внесення змін до Конституції України щодо децентралізації (реєстр. № 2217а від 01.07.2015).

2. У найкоротші терміни повторно прийняти, підписати та оприлюднити законопроект «Про службу в органах місцевого самоврядування» (реєстр. № 2489) у редакції головного парламентського Комітету без урахування неприйнятних додаткових поправок щодо запровадження конкурсів на посади заступників сільських, селищних, міських голів, які є політичними посадами.

3. Прискорити розгляд та прийняття у другому читанні та в цілому законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» (реєстр. № 4355), яким розширюються повноваження органів місцевого самоврядування у сфері використання і охорони земель.

4. Прискорити розгляд та прийняття урядового законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління земельними ресурсами в межах території об'єднаних територіальних громад» (реєстр. № 7118), яким передбачається надання органам місцевого самоврядування повноважень щодо розпорядження землями за межами населених пунктів у межах ОТГ.

5. Завершити розгляд у парламенті та прийняти проект Закону України «Про муніципальну варту» (реєстр. № 2890), прийнятий у першому читанні 21.05.2015р.

6. Сприяти прийняттю законопроекту, що розширює повноваження органів місцевого самоврядування у сфері паркування автотранспортних засобів: «Про

внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери паркування транспортних засобів» (реєстр. № 5364).

7. Не допустити прийняття проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення державного контролю за відповідністю рішень органів місцевого самоврядування Конституції та законам України", розробленого Мінрегіоном, оскільки: місцеві державні адміністрації не можуть здійснювати неупереджений загальний контроль за органами місцевого самоврядування через конкуренцію управлінських повноважень та наявність конфліктів інтересів; відсутність у них організаційних, кадрових та фінансових умов для реалізації таких повноважень; повноваження місцевих держадміністрацій дублюють контрольні повноваження інших державних органів, не враховують можливості внутрішнього та громадського контролю; передбачено автоматичне зупинення рішень органів місцевого самоврядування незалежно від обставин; відсутність відповідальності голів місцевих держадміністрацій за неправомірне зупинення рішень органів місцевого самоврядування; створюються умови для зловживання контрольними повноваженнями та блокування діяльності органів місцевого самоврядування, порушення їх автономії.

Щодо бюджетного та ресурсного забезпечення територіальних громад у завершальний період 2017 року та на 2018 рік:

8. Не допустити в проекті Державного бюджету України на 2018 рік передачу на фінансування з місцевих бюджетів пільг населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, плати за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, вивезення побутового сміття та рідких нечистот.

9. Забезпечити надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для надання пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг в повному обсязі та виключно в грошовій формі.

10. Не допустити погашення заборгованості щодо пільг з оплати спожитих житлово-комунальних послуг, що виникли в попередніх бюджетних періодах та обліковуються в органах Казначейства на початок 2018 року за рахунок коштів місцевих бюджетів.

11. Забезпечити до кінця 2017 року повне списання заборгованості місцевих бюджетів за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими місцевим бюджетам за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку у 2009-2014 роках.

12. Не допустити зміну механізму горизонтального вирівнювання щодо вилучення 80% відсотків суми, що перевищує значення індексу податкоспроможності 1,1.

13. Здійснити розподіл додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я (16,5 млрд грн) між усіма місцевими бюджетами, що мають прямі міжбюджетні відносини.

14. Передбачити субвенцію на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад на наступний бюджетний період в обсязі не меншому ніж у 2017 році у розрахунку на 1 сільського жителя об'єднаної територіальної громади.

15. Не допустити прийняття передчасних змін щодо фінансування первинної медичної допомоги, що може призвести до недофінансування в 2018 році комунальних закладів охорони здоров'я, які надають первинну медичну допомогу. Запровадження нового підходу до фінансового забезпечення первинної медичної допомоги з 1 січня 2018 року передбачено законопроектами за реєстр. №№ 6327 та 6604, які ще не прийняті парламентом. Враховуючи зазначене, зміни є передчасними.

16. Передбачити зарахування частини розміру плати за видачу ліцензії на провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей, яку встановлює Кабінет Міністрів України, яка сплачується ліцензіатами до усіх бюджетів місцевого самоврядування за місцем розташування відповідного пункту розповсюдження державної лотереї.

17. Передбачити протягом 2018 року здійснення повної компенсації державою заборгованості з різниці в тарифах за надані підприємствами житлово-комунального господарства послуги, яка виникла в минулі роки. Забезпечити вирішення проблеми нарахованих таким підприємствам штрафних санкцій, що виникли внаслідок несвоєчасного виконання державою своїх фінансових зобов'язань.

18. Не допустити зменшення обсягів надходжень до місцевих бюджетів від акцизного податку з виробленого та ввезеного на митну територію України пального, удосконаливши механізм зарахування цього податку до бюджетів місцевого самоврядування. Підвищити частку відрахувань акцизного податку з виробленого та ввезеного на митну територію України пального до бюджетів місцевого самоврядування з 13,44% до 17,66% у зв'язку із недоотриманням значної суми коштів місцевими бюджетами у 2017 році.

19. У 2018 році виділити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію за пільгове перевезення окремих категорій громадян, послуг зв'язку, інших пільг у розмірі не менше 2,5 млрд грн. Прийняти нормативно-правові акти щодо поступового переходу з 2018 року на надання державою адресної грошової допомоги в цій сфері. У Державному бюджеті на 2018 рік передбачити кошти на погашення кредиторської заборгованості, що утворилась внаслідок недоотримання місцевими бюджетами в 2015 та 2016 роках

коштів субвенції на надання зазначених пільг, а також на погашення заборгованості по судових рішеннях щодо невиконання зобов'язань на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян, послуги зв'язку, інші пільги, гарантовані державою.

20. Переглянути показники Держбюджету на 2018 рік у частині збільшення обсягів освітньої та медичної субвенцій для місцевих бюджетів, враховуючи підвищення заробітної плати, зростання рівня інфляції, необхідність проведення індексації працівникам бюджетної сфери, додаткові потреби для обслуговування громадян, переміщених із тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції. Передбачити в проекті держбюджету на 2018 рік повну забезпеченість місцевих бюджетів коштами освітньої субвенції в обсязі 65,7 млрд грн та медичної – 71,7 млрд грн.

21. Забезпечити збереження інструменту Стабілізаційної дотації та закладення в держбюджеті на 2018 рік відповідного фінансового ресурсу в обсязі 2,0 млрд грн.

22. Продовжити дію пункту 20 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України на 2018 рік та зобов'язати районні державні адміністрації передбачати міжбюджетні трансферти на видатки з утримання ДНЗ, закладів культури не менше обсягу фактичних видатків попереднього року плюс норматив фінансового забезпечення, врахувавши підвищення мінімальної заробітної плати, надбавки та премії для диференціації заробітної плати з метою недопущення «зрівнялівки» в оплаті праці некваліфікованих і кваліфікованих працівників, підвищення тарифів на комунальні послуги та енергоносії.

23. Спростити передбачений Законом України «Про надання державної допомоги суб'єктам господарювання» порядок надання державної допомоги органами місцевого самоврядування створеним ними підприємствам житлово-комунального господарства, скоротивши терміни прийняття рішень з цих питань Антимонопольним комітетом України або виключивши з сфери дії цього Закону надання такої допомоги зазначеним підприємствам.

24. Не допустити реалізації законодавчих ініціатив, спрямованих на скасування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі тютюновими виробами.

25. Забезпечити впровадження Муніципальних фіскальних реєстрів з метою наповнення Реєстру речових прав на нерухоме майно, обліку пільгових категорій громадян, оптимізації видаткової частини та наповнення дохідної частини місцевих бюджетів. Надати органам місцевого самоврядування можливість доступу до бази даних ДФС «Податковий блок» та автоматизованої системи Державної казначейської служби України «Казна».

26. Забезпечити розгляд та прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження)» (реєстр. № 2249а) для реалізації норм Закону України «Про ядерну енергію та радіоактивну безпеку» в частині спрямування у повному обсязі збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, у вигляді субвенції до відповідних місцевих бюджетів.

27. Збільшити обсяг субвенції на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження до 392 млн грн (виконання вимог Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»).

28. Передбачити прями міжбюджетні відносини з усіма об'єднаними територіальними громадами, в яких відбулися перші вибори у 2017 році.

29. Збільшити норматив зарахування ПДФО до бюджетів міст обласного значення, ОТГ та міста Києва до рівня 65%.

30. Забезпечити надання у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення перших виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів об'єднаних територіальних громад в обсязі не менше 100 млн грн.

31. Скасувати пільги зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та літакобудування надані державою та зобов'язати Міноборони неухильно сплачувати земельний податок або передбачити у проекті Державного бюджету України на 2018 рік кошти місцевим бюджетам на компенсацію сплати земельного податку Міністерством оборони України.

32. Збільшити частку зарахування екологічного податку до сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, до 55 відсотків із його спрямуванням до загального фонду.

33. Переглянути та затвердити державні соціальні стандарти і нормативи за кожним із делегованих державою місцевому самоврядуванню повноважень, забезпечити проведення інвентаризації всіх нормативно-правових актів, що регламентують застосування галузевих нормативів при здійсненні видатків місцевих бюджетів, зокрема щодо мережі бюджетних установ, педагогічного навантаження, нормативів витрат бюджетних установ.

34. Закріпити гарантовані державою соціальні пільги за державними програмами соціального захисту шляхом передбачення відповідних субвенцій. Статті 91 та 102 Бюджетного кодексу викласти в редакції Бюджетного кодексу 2015 року (дотримання норм започаткованих бюджетною реформою).

Щодо вирішення завдань у сфері секторальних реформ:

35. Забезпечити у 2018 році процес передачі професійно-технічних навчальних закладів із державної до комунальної власності тих громад, за кошти яких вони утримуються, або вилучити з механізму фінансування професійно-технічних навчальних закладів міста-обласні центри і передати фінансування професійно-технічної освіти на обласний рівень за рахунок субвенції з державного бюджету.

36. Забезпечити безперебійне постачання до лікувальних закладів усіх рівнів життєво необхідних імунобіологічних препаратів на загальнодержавному рівні з метою забезпечення ефективного захисту мешканців українських громад від спалахів інфекційних хвороб, а також передбачити механізм відшкодування втрат власних коштів місцевих бюджетів на закупівлю вакцин.

37. Спільно з Асоціацією підготувати проект нормативно-правового акта щодо скасування гарантованих державою пільг, які не фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, та надання права органам місцевого самоврядування самостійно їх встановлювати.

Просимо дати доручення органам державної влади розглянути пропозиції органів місцевого самоврядування щодо вирішення проблемних питань у важливих сферах життєдіяльності громад, що обговорювалися на Форумі та попередньо були надіслані до центральних органів виконавчої влади відповідно до їхньої компетенції:

- 1) лист АМУ від 01.09.2017 № 5-425 до Мінрегіону;
- 2) лист АМУ від 04.09.2017 № 5-426 до Мінагрополітики;
- 3) лист АМУ від 04.09.2017 № 5-427 до МОН;
- 4) лист АМУ від 06.09.2017 № 5-432 до Мінфіну;
- 5) лист АМУ від 06.09.2017 № 5-434 до МОЗ;
- 6) лист АМУ від 06.09.2017 № 5-435 до Мінсоцполітики.

*Прийнято учасниками
XIII Українського муніципального
форуму 18 вересня 2017 року,
м. Одеса*